

XUNTA DE GALICIA

MEMORIA do
Programa de intercambio de
experiencias OBSERVA_ACCIÓN.
Curso 2022/2023.
S2201116.
(Fase 1, Intracentros)

CEIP Manuel Sueiro

CEIP PLURILINGÜE MANUEL SUEIRO (32015219)

Rúa Antonio Failde Gago nº 21. CP: 32004. Ourense

TL. 988231026.

ceip.manuel.sueiro@edu.xunta.gal

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/>

ÍNDICE

- 1.- Características do contexto no que se desenvolveu o programa de observación.
- 2.- Proxecto inicial e variacións introducidas respecto do mesmo.
- 3.- Actividades realizadas
- 4.- Temporalización
- 5.- Nº sesións de observación e reflexión.
- 6.- Difusión do programa
- 7.- Relación de documentos elaborados.
- 8.- Conclusións e incidencias persoais e de grupo no centro.

1.- Características do contexto no que se desenvolveu o programa de formación.

O grupo de tres mestres que participou neste programa de observación entre iguais cre firmemente que a mellora da nosa práctica docente pasa pola aprendizaxe de metodoloxías empregadas por outros compañeiros/as e a propia capacidade de adaptalas ao noso traballo cotiá.

Así mesmo, no centro estamos convencidos de que a aprendizaxe baseada en proxectos (ABP) é un método de traballo altamente beneficioso para desenvolver competencias clave do alumnado, sendo ferramenta cotiá de ensino-aprendizaxe no centro de xeito habitual desde hai anos.

Por iso, unindo o traballo en equipo, a observación como ferramenta de mellora da práctica docente e o proxecto “Mergúllate no océano máis azul”, iniciamos a andaina no programa Observa_Acción.

As observacións realizáronse, seguindo a temporalización proposta no proxecto inicial para poder levar adiante o proceso de observación. Aínda que tivemos que modificar algunhas sesións de observación pola necesidade de adaptarnos ás exixencias do programa de formación. (Estas modificacións están indicadas no apartado 2)

De xeito sistemático, mantivemos reunións previas ás observacións co fin de establecer unha comunicación fluída na que intercambiar inquedanzas, expectativas e elaborar aqueles documentos que, entendiamos, eran axeitados para os procesos de observación.

Despois, participamos nos procesos de observación, holística e focalizada. Finalizadas as observacións, mantivemos xuntanzas para reflexionar, intercambiar experiencias e ver como podiamos mellorar a nosa práctica docente tras as observacións.

Todas as reunións previas e posteriores ás observacións tiveron lugar no centro escolar en horario non lectivo, polas tardes. (Indicaranse os horarios reais no apartado 7 adicado á temporalización). Ademais, cada un de nós, adicou tempo fora do centro escolar, para elaborar e cumprimentar aqueles documentos de autoreflexión que despois puxemos en común.

Todo o programa de observación xirou sobre o traballo baseado no PDI, “Mergúllate no océano máis azul” e da súa inclusión no proceso de aprendizaxe do alumnado. Hai que destacar o gran interese que este xeito de traballar segue causando no profesorado.

A liña de traballo escollida por nós é a liña 5, Competencia comunicativa. Programas de plurilingüismo e internacionalización dos centros educativos.

Este curso foi o primeiro no que o noso centro entrou a formar parte da rede de centros plurilingües, razón suficiente para nós, para traballar nesa liña.

Escollida a liña de traballo, cada mestre empregou unha das linguas do centro, galego, castelán e inglés, tres etapas educativas ben diferenciadas: 4º E. Infantil, 1º E. Primaria e 6º E. Primaria e tres áreas diferentes: Lingua estranxeira, inglés, ciencias naturais e plástica.

Temos que engadir un chanzo máis e, pensamos, moi importante e ilusionante: Iniciamos e rematamos este programa tres mestres, pero xa, desde os seus inicios, outros compañeiros do centro preguntaban e tiñan interese por saber en que consistía o programa e se podían botar unha ollada ao que estabamos facendo. De feito, a maioría das fotografías nas que amosamos as nosas prácticas de observación, están tomadas por mestres que se incorporaban ás nosas observacións, saíndo algúns deles nesas mesmas imaxes.

2.- Proxecto inicial e variacións introducidas respecto do mesmo.

O proxecto inicial está no seguinte enlace na aula virtual do centro

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelosueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10300>

- As variacións fundamentais refírense ás sesións que, por mor de adecuar as sesións de observación aos tempos marcados pola formación do programa tivemos que realizar. Resaltar que a colaboración dos mestres participantes no programa foi total, non atopando ningunha dificultade para cambiar unha sesión dunha área por outra.

- 2 de febreiro, xoves, o mestre observador fixo a súa observación na sesión de lingua castelá de 09:00 a 09:45 en lugar do venres 3 de febreiro de 13:10 a 14:00. Cambiamos a área de plástica pola de lingua castelá, pero mantendo a lingua a observar. (Os dous mestres, observador e observado, forman parte do equipo directivo do centro o non podían manter o horario establecido de inicio para a observación.)

- 31 de xaneiro, martes, o mestre observado cambiou o horario da área, de 09:45 a 10:30, pasou de 09:00 a 09:45, mantendo área e lingua.

- 1 de febreiro, mércores, o mestre observado cambiou a área de día e hora: Do venres de 13:10 a 14:00, pasou ao mércores de 09:00 a 09:45. (Todas estas modificacións corresponden ás observacións holísticas)

- 2 de marzo, xoves, cambiouse á hora, de 09:45 a 10:30, pasou de 09:00 a 09:45, mantendo a área e a lingua.

- Pasou para o 20 de febreiro, martes, a sesión do venres, de 09:00 a 09:45, mantendo área e lingua. (Estas modificacións corresponden ás observacións focalizadas)

3.- Actividades realizadas

Todas as actividades realizadas, a temporalización, documentos elaborados e memoria gráfica, atópanse recollidas na aula virtual do centro, na etiqueta FORMACIÓN DO PROFESORADO.

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/aulavirtual/course/view.php?id=174>

Indicamos os puntos recollidos no enlace anterior:

1. Actuación 1. Formación inicial en Santiago. (26/01/23)
2. Actuación 2. Reunión previa antes da observación holística. (30/01/2023)
3. Actuación 3. Observacións holísticas. (31/01/2023, 1 e 2/02/2023)
4. Actuación 4. Reunión valoración observación holística. (06/02/2023)
5. Actuación 5. Formación virtual CAFI. (08/02/2023)
6. Actuación 6. Reunión previa antes da observación focalizada. (15/02/2023)
7. Actuación 7. Observacións focalizadas. (28/02/2023, 1,2,3/03/2023)
8. Actuación 8. Formación virtual CAFI. (01/03/2023)
9. Actuación 9. Reunión valoración observación focalizada. (06/03/2023)
10. Actuación 10. Formación virtual CAFI. (08/03/2023)
11. Actuación 11. Reunión previa elaboración da memoria. (14/03/2023)
12. Actuación 12. Memoria final. (27/03/2023)

4.- Temporalización

DATA	ACTIVIDADE	HORAS	LUGAR
26/01/2023	Formación inicial	3,5	Santiago
30/01/2023	Reunión ob. holística	2	CEIP Plurilingüe Manuel Sueiro
31/01/2023 1,2/02/2023	Obs. holísticas	45' por obs.	CEIP Plurilingüe Manuel Sueiro
06/02/2023	Reunión post obs. Holís.	2	CEIP Plurilingüe Manuel Sueiro
08/02/2023	Formación virtual	2	Formación virtual
15/02/2023	Reunión pre obs. focal.	4	CEIP Plurilingüe Manuel Sueiro
28/02/2023 1,2,3/03/2023	Obs. focalizadas	45' por obs.	CEIP Plurilingüe Manuel Sueiro
01/03/2023	Formación virtual	2	Formación virtual
06/03/2023	Reunión post obs. focal.	2	CEIP Plurilingüe Manuel Sueiro
08/03/2023	Formación virtual	1	Formación virtual
14/03/2023	Reunión previa memoria	3	CEIP Plurilingüe Manuel Sueiro
27/03/2023	Memoria final	4	CEIP Plurilingüe Manuel Sueiro

Incluimos liña de tempo na que se amosa de xeito gráfico a secuencia temporal do programa desenvolvido no enlace:

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10301&forceview=1>

5.- Nº sesións de observación e reflexión.

- **Reunións previas ás observacións.**

- Unha reunión conxunta previa á observación holística.
- Unha reunión conxunta previa á observación focalizada.

- **Observacións holísticas.**

- José Manuel Rego García, **2**
- Norberto Blanco Dorrío, **1**
- Mª Pilar Iglesias Gómez, **1**

- **Observacións focalizadas.**

- José Manuel Rego García, **2**
- Norberto Blanco Dorrío, **1**
- Mª Pilar Iglesias Gómez, **2**

- **Total observacións:**

- José Manuel Rego García, **4**
- Norberto Blanco Dorrío, **2**
- Mª Pilar Iglesias Gómez, **3**

- **Reunións reflexivas.**

- Unha reunión conxunta despois das observacións holísticas.
- Unha reflexión conxunta despois das observacións focalizadas.
- Unha reflexión conxunta previa á elaboración da memoria.
- Reflexións individuais de cada un dos membros do grupo docente despois de cada unha das observacións.

- **Total reunións reflexivas.**

- Cada un dos membros participou en **catro** reunións reflexivas.

6.- Difusión do programa.

O grupo dos tres mestres que participamos no programa, decidimos dirixir a difusión da nosa experiencia cara a tres receptores: claustro do centro, familias e comunidade educativa, e público xeral.

As canles escollidas para cada caso son as seguintes:

- **Claustro do centro: Aula virtual** do centro no que están a disposición de todos/as compañeiros/as os documentos elaborados, as experiencias e toda a documentación dispoñible.

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/course/view.php?id=>

174

- **Familias e comunidade educativa: Páxina web** do centro no que damos conta do programa dun xeito asequible para todos/as.

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/>

- **Público xeral: Contas de twitter e instagram** do centro.

Twitter: https://twitter.com/ceipsueiro_ou

Instagram: <https://www.instagram.com/ceipmanuelsueiro/>

7.- Relación de documentos elaborados.

Todos os documentos elaborados durante o proceso de observación están dispoñibles na aula virtual do centro, son os seguintes:

- **Practica reflexiva inicial.**
- **Follas de observación holística.**
- **Cuestionario autoreflexión.**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10252>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10260>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10263&forceview=1>

- **Cuestionario autoreflexión posterior observación holística.**
- **Práctica reflexiva de grupo.**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10261>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10262>

- **Antes da observación focalizada.**
- **Plan Xeral de actividade de aula.**
- **Follas de observación focalizada.**
- **Cuestionarios de autoreflexión.**
- **Práctica reflexiva de grupo.**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10290>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10272&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10278&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10280&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10270&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10271&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10279&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10287&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10288&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10289&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10286&forceview=1>

- **Cuestionarios de autoreflexión posteriores á observación focalizada.**
- **Práctica reflexiva de grupo.**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10293>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10291&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10292&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10297&forceview=1>

- **Liña de tempo**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10301>

8.- Conclusións logros e incidencias persoais e no centro.

Todas as conclusións e reflexións individuais e de grupo están reflectidas nos documentos anteriormente elaborados e cumprimentados, a disposición na aula virtual do centro:

- **Follas observación holística**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10262>

- **Cuestionario autoreflexión holística.**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10261>

- **Práctica reflexiva de grupo observación holística**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10262>

- **Follas de observación focalizadas.**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10262>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10299&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10284&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10283&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10285&forceview=1>

- **Cuestionarios de autoreflexión posteriores observación focalizada.**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10293>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10291&forceview=1>

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10292&forceview=1>

- **Práctica reflexiva de grupo.**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10297&forceview=1>

- **Práctica reflexiva antes da memoria final**

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelsueiro/aulavirtual/mod/folder/view.php?id=10298>

Despois de todo o manifestado ao longo desta memoria e do exposto nas distintas actuacións da aula virtual do centro, referido ao programa Observa_Acción, temos que manifestar que nos sentimos bastante orgullosos e satisfeitos do traballo realizado, xa que ao traballar en grupo os resultados alcanzados son moito mellores grazas ás achegas enriquecedoras e a actitude positiva e de respecto de todos os membros do mesmo.

Entendemos que a formación mediante a observación da práctica docente, é un método de formación altamente beneficioso para aprender a valorar a observación entre iguais e diferentes como ferramenta fiable para a autoavaliación do propio docente e como mellora individual e colectiva ao incorporar e adaptar diferentes metodoloxías.

É moi importante que a produción de calquera recurso sexa contrastada na aula e sexa accesible para todo o mundo e desde calquera lugar, de aí que se faga necesario o colocar todos os recursos no espazo web do centro. Difundir todas as nosas experiencias a través da aula virtual favorece que estas boas prácticas axuden á creación de redes docentes que difundan as súas experiencias.

Esperamos ter a posibilidade de continuar traballando neste programa porque sendo conscientes das limitacións das nosas prácticas de observación e tendo en conta a

novidade do proxecto de observación entre docentes agora debemos ir máis alá e facer que se integre en todo o proceso educativo do noso centro.

Tralo remate, de xeito oficial da Fase 1 do programa, cremos firmemente que merece a pena aventurarse nesta experiencia formativa en vindeiros cursos e animar e incorporar a máis membros do claustro de mestres do centro, xa que algúns deles, tal e como reflectimos noutro apartado da memoria, xa participaron de xeito voluntario e oficioso nesta Fase do programa.